

MIK MAK

CLUBBLAD VOOR
MIKMAKKERS

EDITIE 10
LENTE
2020

Foto: Thomas Segers

MIKMAKKERS
IN TURKIJE!

DE KRACHT
VAN EEN!

CARNAVAL
2020

VIJF HELE GOEDE REDENEN

Waarom je vrienden en vriendinnen
ook lid van MikMak moeten worden:

- 1 **OMDAT JIJ LID BENT. DUH...**
- 2 **ZE KRIJGEN EEN GAAF STARTERSPAKKET.**
- 3 **ZE KRIJGEN VIER KEER PER JAAR HET MIKMAK-CLUBBLAD.**
- 4 **ZE MOGEN GRATIS NAAR MIKMAK-EVENTS.**
- 5 **JULLIE ZITTEN GEZELLIG IN HETZELFDE TEAM!**

Wil jij hier de volgende keer staan? Stuur dan je leukste foto in je MikMak-outfit en vijf vingers in de lucht naar mikmak@oss.nl!

EN JULLIE MAKEN JE BUURT NATUURLIJK SCHONER!

Waar wacht je nog op? Ga naar www.mikmakkers.nl en meld je vrienden en vriendinnen aan. Het lidmaatschap is gratis voor kinderen tussen 5 en 12 jaar.

CLUBBLAD VOOR MIKMAKKERS

LEUK OM TE DOEN 4

INTERVIEW 6

KORT NIEUWS 8

MIKMAK IN TURKIJE 9

AFVALSTROOM 10

OPSCHOONDAG 11

MIKMAKKERS IN ACTIE

LENTE KNUTSELPAGINA 14

MIKMAK IN OPTOCHT 16

VRIENDENBOEKJE 18

PUZZEL 20

Dit clubblad is speciaal voor alle leden van MikMak, de club voor kinderen tussen 5 en 12 jaar die de strijd aangaan met zwerfafval in hun buurt. Lid worden is gratis, kijk op www.mikmakkers.nl. De volgende uitgave verschijnt in de zomer.

Redactie: Texpert • Ontwerp: Circa Twee • Drukwerk: Wihabo • Verspreiding: dePostBode
MikMak is een initiatief van de gemeente Oss • mikmak@oss.nl • tel. 14-0412

LEUKOMTEDOEN!

21 MAART: LANDELIJKE OPSCHOONDAG

Op zaterdag 21 maart is het weer Landelijke Opschoondag. Heel veel mensen gaan dan naar buiten om zwerfafval op te ruimen. Doen jullie ook mee? Nodig je vriendjes en vriendinnetjes ook uit om mee te helpen!

In Oss ruimen we op tussen 10 uur en 12 uur. Doe je mee? Meld je dan aan via: www.landschapsbeheer-oss.nl. Daar staat ook op welke plekken we allemaal gaan opruimen! Maar je kunt natuurlijk ook zelf een plek uitzoeken waar jij op wilt ruimen. Als je je aanmeldt, zorgt landschapsbeheer dat het afval opgehaald wordt. Ook kun je bij hen extra materialen vragen.

Psst... Heb jij de foto van MikMakkers Loek en Mirthe al gezien op de vuilniswagens in Oss? Met die foto vragen ze mensen mee te doen met de Landelijke Opschoondag. Tof hè!

Wil je op een andere dag een opschoonactie organiseren? Op bladzijde 11 staat hoe je dat doet.

➡ Kijk snel op pagina 11!

SAMEN OPRUIMEN...

Ook dit jaar doen weer veel scholen mee. Alle scholen krijgen daarom een grote opruimcontainer met knijpers en emmers. Dat maakt het opruimen nog leuker! Ga jij samen met je klas opruimen rondom je school? Dan kun je daarna weer fijn buitenspelen in een schone omgeving.

DE KINDERBOERDERIJ IS JARIG!

Je bent vast al eens bij de kinderboerderij De Elzenhoek geweest.

Goed nieuws: de kinderboerderij is jarig! Dit jaar bestaat ze 50 jaar. Daarom viert de kinderboerderij het hele jaar feest.

Op 2 en 3 mei zijn er bijvoorbeeld Legodagen en op 30 augustus is er een groot feest met heel veel leuke activiteiten. En op 21 oktober hebben ze een Ponydag.

Zet je de data vast in je agenda? En wil je weten wat ze nog meer doen in 2020? Kijk dan hier eens: www.nme-elzenhoek.nl/kalender.

Psst... niet vergeten: elke laatste woensdag van de maand kun je om 2 uur samen met ezel Meneer Gijs zwerfafval opruimen in het Elzeneindpark!

Heb jij de lentespaarkaart bij dit blad al gespot? Je kunt weer sparen voor een leuk cadeautje. Heb je je kaart vol? Maak er dan een foto van en stuur die naar mikmak@oss.nl.

WERELD WATERDAG

Heb je na de Landelijke Opschoondag nog meer zin om op te ruimen?

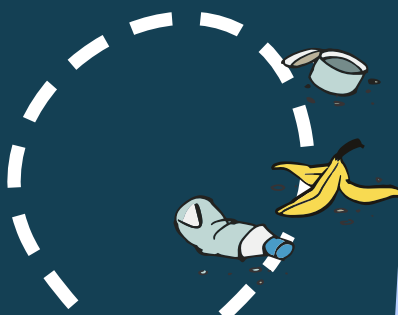
Help dan mee met de Wereldwaterdag op zondag 22 maart. Op die dag halen we met z'n allen het zwerfafval uit rivieren, kanalen en meertjes. Neem bijvoorbeeld papa of mama mee naar de Maas, en ruim het afval langs het water op.

KONINGS DAG

Op 27 april is het Koningsdag. Dus trek je oranje kleren maar weer uit de kast! En heb je nog oud speelgoed liggen? Dan kun je dat verkopen op de vrijmarkt in het centrum van Oss. Dan krijgt jouw speelgoed een tweede leven en hoef je het niet weg te gooien.

Hier kun je meer informatie vinden: www.centrummanagementoss.nl/agenda.

DE KRACHT VAN EEN (JIJ DUS)

Wat doe jij met het zwerfafval dat je opgeraapt hebt? Dat gooi je natuurlijk in de afvalbak. Maar Peter Smith doet dat niet. Hij gebruikt het voor zijn prachtige kunstwerken. Peter is namelijk kunstenaar. En zwerfielosoof.

EEN ZWERFIELOSOOF, WAT IS DAT?

“Dat betekent dat ik veel nadenk over zwerfafval. Wat kunnen we er tegen doen? En hoe kunnen we ervoor zorgen dat mensen zwerfafval gaan oprapen? Maar ik denk natuurlijk niet alleen, ik doe ook. Bijvoorbeeld met stichting KLEAN.”

WAT BETEKENT “KLEAN”?

“KLEAN is een stichting die ik heb opgezet. Het is de afkorting voor Klagen Loont Echt Absoluut Niet. Oftewel: klagen helpt niet! Zie je zwerfafval? Klaag er dan niet over, maar raap het op! Want als iedereen mee oprapt, ligt er straks geen zwerfafval meer.”

GEEN ZWERFAFVAL MEER? MAAR ER LIGT TOCH HEEL VEEL OP DE GROND?

“Er ligt wel veel, maar we zijn ook met héél veel mensen. Ik heb het berekend. Als één van de vier mensen elke dag één stuk afval oprapt, hebben we binnen drie dagen geen zwerfafval meer. Bizar hè! Het kan dus best.”

EEN STUK PER DAG. DAT IS EIGENLIJK HELEMAAL NIET VEEL...

“Klopt. Daarom noem ik het ook wel de ‘kracht van één’. Eén flesje oprapen is zo weinig dat het niets uit lijkt te maken. Maar als we allemaal één flesje oprapen, dan hebben we zo heel veel flessen opgeruimd. Dus zelfs als je denkt dat jouw oprapen geen zin heeft, is het stiekem toch heel belangrijk. Iedereen kan kiezen: doe ik iets of doe ik niets? Daartussen zit een wereld van verschil: onze wereld.”

MAAR HOE ZORG JE ER DAN VOOR DAT MENSEN AFVAL GAAN OPRAPEN?

“Het is belangrijk dat je laat zien dat je iets oprapt. Als mensen andere mensen zwerfafval zien oprapen, gaan ze het gewoner vinden. En daarna gaan ze het zelf ook doen. Ik heb bijvoorbeeld altijd gele schoenen aan. Die vallen lekker op, waardoor mensen me eerder zien. Ook spuit ik vaak vlinders op de stoep waar ik opgeruimd heb. Mensen zien die vlinders en lezen dat ik

GASTLESSSEN

Peter geeft ook lessen over zwerfafval. Hij heeft al les gegeven aan 30.000 kinderen en 20.000 volwassenen. Veel hè! Hij leidt ook gastlesgevers op, zoals de Zwerfinator.

Herinneren jullie je de Zwerfinator nog? Die maakt Zwerfies: foto's met opgeraapt zwerfafval. Dat idee komt van Peter. Zo wilde hij aandacht vragen voor al het afval dat op de grond ligt. Want als je op social media veel foto's ziet van mensen die zwerfafval opgeraapt hebben, lijkt dat opeens veel normaler.

JE OUDERS OPVOEDEN.

Peter denkt dat kinderen heel belangrijk zijn in de strijd tegen zwerfafval. Veel volwassenen van nu zijn namelijk groot geworden met het idee dat zwerfafval niet zo erg is. Daarom rapen ze het niet zo snel op. Maar veel kinderen weten wél hoe slecht het is voor het milieu. Zij moeten daarom hun ouders opvoeden en vertellen dat zwerfafval slecht is, volgens Peter. En, hebben jullie je ouders al goed opgevoed?

KUNST? HOE DAN?

“Ik vind het heel leuk om met plastic zwerfafval kunst te maken. Daar heb ik een paar jaar geleden bijvoorbeeld een hele grote wereldbol van gemaakt. Die kon drijven op het water. Tijdens de Olympische Spelen van 2016 lag er een groot beeld van mij in Rio de Janeiro op het strand. En nu ben ik bezig met een enorm beeld van een vrouw: de Plastic Madonna.”

DIE WERELDBOL IS VEEL IN HET NIEUWS GEWEEST, TOCH?

“Ja, gelukkig wel! Het lijkt nu heel gek, maar tien jaar geleden vonden mensen zwerfafval nog niet echt een probleem. Ze wisten niet hoe slecht het was voor het milieu! Maar over die wereldbol wilden veel journalisten vragen stellen. En daardoor kon ik meteen vertellen dat zwerfafval een probleem is, zeker als het in het water komt. Want uiteindelijk komt het zo in ons eten.”

KORT NIEUWS!

PAPIEREN WIKKELS

Ken jij de Zwerfinator nog? Afgelopen zomer interviewden we hem in ons clubblad. Dat ging over het zwerfafval dat hij opruimt. Hij vertelde toen dat hij ook heel veel plastic wikkels van het snoepje Anta Flu zag liggen. Daar wilde hij iets aan doen. Daarom verzamelde hij heel veel foto's van de wikkels die op de grond lagen. Die foto's liet hij aan de baas van de fabriek zien en hij vroeg hem om geen plastic meer te gebruiken voor de wikkels.

En dat werkte! De fabriek van Anta Flu gaat de snoepjes nu in papieren wikkels doen en niet meer in plastic. Papieren wikkels blijven niet zo lang in de natuur liggen als plastic wikkels. Ze vergaan namelijk even snel als een boomblaadje. Snel hè!

(Maar het blijft natuurlijk het beste als je de wikkels gewoon in de prullenbak doet!)

OPERATIE KNETTERBAL

De actie tegen de plastic wikkels van Anta Flu had dus succes. Nu is de Zwerfinator met een nieuw project bezig: Operatie Knetterbal.

Knetterballen zijn kleine balletjes van vuurwerk. Heb jij ze weleens laten ontploffen? Ze knetteren zo lekker! Maar... de plastic buitenkant blijft daarna op de grond liggen. En dat is natuurlijk niet zo fijn.

Daarom is de Zwerfinator samen met de Plastic Soup Surfer deze nieuwe actie gestart. Ze vragen mensen om de knetterballen van straat op te rapen en er een foto van te maken. Tot nu toe hebben ze al 19.000 knetterballen opgehaald!

Veel winkels hebben van deze actie gehoord. Zij verkopen de knetterballen niet meer. En inmiddels hebben een paar vuurwerkproducenten gezegd dat ze plasticvrij vuurwerk gaan maken. Daardoor komt er bij het afschieten van het vuurwerk geen plastic in de natuur. Goed hè!

MIKMAKKERS IN TURKIJE!

Jullie ruimen hier in Nederland zwerfafval op. Maar wist je dat er inmiddels ook mensen MikMakken in het buitenland? In Turkije bijvoorbeeld! Daar gingen mensen met hun petje, hesje en knijper op pad. Het strand is nu weer een beetje schoner.

WEG MET DIE PLASTIC SOUP!

Kennen jullie Boyan Slat nog, van The Ocean Cleanup? Boyan heeft nu een nieuwe manier bedacht om plastic uit rivieren te halen. Het meeste plastic in de oceaan komt namelijk via rivieren in de oceaan terecht.

Hoe werkt dat nou? In de rivier ligt een lange drijvende 'muur'. Het plastic afval botst daar tegenaan, zodat het op een lopende band wordt geduwd. Die lopende band brengt het plastic naar een container. En die container kan heel makkelijk leeg worden gemaakt.

Wil je zien hoe dat werkt? Zoek op YouTube dan eens naar 'Deze boot vist zwerfafval uit rivieren'. Dan kun je een filmpje van het Jeugdjournaal zien.

VAN KAPOT MOBIELTJE TOT NIEUWE SMARTPHONE

WIST JE DAT?

... je je oude mobiele telefoon ook aan het goede doel kunt geven? Bijvoorbeeld aan Cliniclowns of Stichting Opkikker.

In mobiele telefoons zitten waardevolle grondstoffen. Bijvoorbeeld goud, zilver en koper. Daarom is het belangrijk om de telefoon opnieuw te gebruiken of te recycleren, zodat deze grondstoffen niet verloren gaan.

Deze apparaten komen weer in de winkel te liggen.

Als het materiaal weer afgekoeld is, heb je grote plakken metaal en plastic die je kunt gebruiken om nieuwe apparaten van te maken.

Als de materialen gescheiden zijn, worden ze gesmolten in een grote oven.

Is je mobieltje kapot? Lever het dan in bij de winkel waar je een nieuwe telefoon koopt. Of breng het naar het Duurzaamheidsplein Oss.

Mobieltjes die niet meer gebruikt kunnen worden gaan naar de verwerkingsfabriek.

De medewerkers van die fabriek halen de telefoons uit elkaar

Alle onderdelen die nog goed zijn, worden van de telefoon afgehaald. Denk bijvoorbeeld aan de camera, luidspreker of batterij.

Daarna gaat de telefoon door een grote verpulveraar. Alle andere materialen, zoals staal, glas en aluminium, worden dan tot hele kleine stukjes 'verpulverd'

Een klein deel van het materiaal kan niet gebruikt worden voor nieuwe telefoons. Dit materiaal wordt echter wel gebruikt als grondstof voor andere producten, zoals asfalt in wegen.

OPRUIMACTIE

ZO ORGANISEER JE EEN OPRUIMACTIE

Het is natuurlijk al heel leuk om zwerfafval op te ruimen met andere MikMakkers. Maar hoe gaaf is het om met een grote groep jouw buurt schoon te maken? Je kunt hiervoor je eigen opschoonactie organiseren. Hieronder lees je hoe je dat doet.

VAN TEVOREN MOET JE EEN PAAR DINGEN REGEN:

1. Bepaal eerst de route en de dag:
 - Waar wil je gaan opruimen?
 - Op welke dag?
 - Hoe laat?
 - En waar is het verzamelpunt?
2. Als je dat bedacht hebt, kun je mensen vragen om mee te doen. Zet bijvoorbeeld een berichtje op Facebook. Of hang een poster in de bibliotheek of supermarkt. Of zet een berichtje in een lokale krant.
3. Regel met de gemeente dat je genoeg opruimspullen krijgt, zoals knijpers, en maak afspraken over het ophalen van het zwerfafval. Je kunt daarvoor met de gemeente bellen. Zij vertellen dan wie je daarbij kan helpen.

EN DAN IS HET TIJD VOOR DE ACTIE ZELF!

4. Zorg dat je op tijd op het verzamelpunt bent.
5. Neem voldoende vuilniszakken en handschoenen mee.
6. Spreek een tijd af waarop iedereen weer terug op het verzamelpunt is.

En dan kun je gaan!

En een leuk extraatje? Trakteer iedereen op het eind op limonade en wat lekkers. Zo kun je de actie gezellig afsluiten.

Veel succes!

WIL JE MEER WETEN?

Hier staat het stappenplan:

www.nederlandschoon.nl/wat-jij-kan-doen/opschoonactie-organiseren.

MIKMAKKERS IN ACTIE!

Jullie hebben de afgelopen maanden
enorm veel opgeruimd. Bedankt!

Merlijn en Jinthe hebben allebei veel
afval opgeraapt. Wat was Jinthe trots
dat ze eindelijk met haar grote broer
mee mocht MikMakken!

Op de eerste dag van de kerstvakantie vorig jaar
hebben grote en kleine MikMakkers samen het
centrum van Oss schoongemaakt. Als beloning
mochten de MikMakkers gaan schaatsen. Ook
hebben we lekkere oliebolletjes gegeten en warme
chocomel gedronken. Bedankt allemaal!

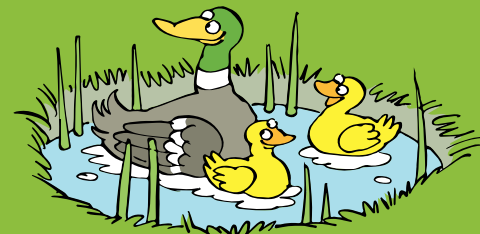
Fenna en Lucas hard aan het
werk tijdens het MikMakken!

Silver en Summer hebben
samen langs de dijk in
Lithoijen opgeruimd. Wat
werken ze goed samen hè!

Kee en Noor hebben heel vaak
geMikMakt. Ze hebben allebei
een volle spaarkaart. Wat goed!

Joos, Okke en Lot hebben opgeruimd aan de Hemelse
Waard in Oijen. Fijn zeg!

KNUTSEL JE MEE?

KROKUSSEN MAKEN!

In de lente wil je natuurlijk veel buiten spelen. Maar als het een keer regent, kun je binnen ook genoeg doen. Knutselen bijvoorbeeld! Wat dacht je van mooie bloemen van papier?

WAT HEB JE NODIG?

- Wc-rolletjes
- Oranje verf
- Geel en groen papier
- Een schaar
- Lijm
- Een mooi potje om de bloemen in te zetten

WAT MOET JE DOEN?

- Knip de wc-rolletjes doormidden met een zigzaglijntje. Best lastig! Vraag gewoon je ouders om te helpen als het niet lukt.
- Schilder de wc-rolletjes oranje (of een andere mooie kleur!)
- Knip van het gele papier bloemblaadjes.
- Als de wc-rolletjes droog zijn, kun je de bloemblaadjes tegen de achterkant plakken.
- Rol het groene papier op tot lange stengels, en plak op het uiteinde de bloem vast.
- Als je wilt, kun je ook nog wat groene bladeren knippen. Plak deze halverwege de stengel vast.
- In een mooi vaasje zetten, en klaar!

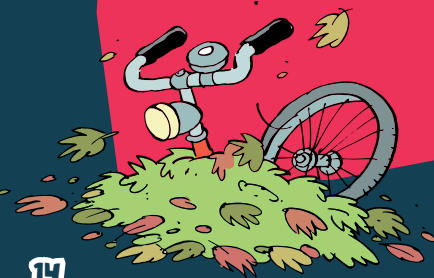
Aan wie geef jij deze mooie bloemen?

ZOEK DE 6 VERSCHILLEN!

1. Kleur van de ballon 2. Figuur op de voorkant van het boek 3. Beker en rietje 4. Stippen op de hand 5. Kleur stekjes van het meisje 6. Kleur van de eend

ALAAF!

We hebben meegelopen in de Osse kinderoptocht. En dat was echt een feestje!

Met een groep grote en kleine MikMakkers hebben we laten zien dat we een schone stad belangrijk vinden. Grote MikMakker Jessica had haar bakfiets mooi versierd om aandacht te vragen voor de plastic soep. Daarnaast gingen we aan de slag met een oude afvalkar, MikMak-kliko's, knijpers, emmers en oude stofzuigers. Er was natuurlijk genoeg om op te ruimen!

Ook hebben we zakjes met zonnebloemzaadjes uitgedeeld aan de toeschouwers. Nu maar hopen dat iedereen de zaadjes echt in de grond stopt. Dan bloeien er straks overal mooie zonnebloemen!

Alle MikMakkers die mee hebben gelopen: hartstikke bedankt!

CREATIEF RECYCLEN

Recyclen is het hergebruiken van oude materialen. Dat gebeurt gelukkig heel veel. Maar sommige bedrijven gebruiken recyclen wel heel bijzonder! Lees maar eens mee.

VAN KOFFIEDIK NAAR PADDENSTOELEN

Drinken jouw ouders weleens koffie? Misschien doen ze dat dan met een soort van papieren zakje: een filter.

Na het zetten van de koffie blijft er een zwarte drab in dat zakje zitten: koffiedik. Wist je dat je dat kunt gebruiken om paddenstoelen te kweken? RotterZwam heeft een pakketje gemaakt waarmee je je eigen zwammen kunt kweken.

Hou je niet zo van paddenstoelen? Je kunt het koffiedik ook gebruiken als compost in de tuin om mooie bloemen te laten groeien.

www.rotterzwam.nl

VAN FRITUURVET TOT GEURKAARS

Wat doen jullie met oud frituurvet? Veel mensen gooien dat nog in de gootsteen. Superslecht natuurlijk, want daardoor kan het riool verstopt raken. Oil2Wax kwam daarom met een ander idee. Zij maken pakketjes waarmee je van je oude vet geurkaarsen kunt maken. Dat is nog eens mooi recyclen. En de kaarsen ruiken nog lekker ook door het poedertje dat je erbij doet.

www.oil2wax.nl

Psst... wil je geen kaarsen maken?

Dan kun je het frituurvet ook inleveren bij het Duurzaamheidsplein Oss.

VAN MOBIELTJE NAAR OLYMPISCHE MEDAILLE

Het goud uit je oude mobieltje zit straks misschien in een medaille van de Olympische spelen. In Tokyo, waar deze zomer de Olympische spelen gehouden worden, verzamelen ze namelijk oude mobieltjes. Het goud daaruit gebruiken ze dus in de medailles. Daarvoor zijn heel veel mobieltjes nodig. Want in 1 mobieltje zit maar 0,025 gram goud. Dat is ongeveer evenveel als 25 suikerkorrels.

KENNISMAKEN MET MIKMAKKERS

WIE BEN IK?

NAAM: Teun van hees

LEEFTIJD: 9 jaar

WOONPLAATS: Bergheim

LATER WORD IK: profs voetballer

MIJN GROOTSTE DROOM: naar een wedstrijd van AJAX

MIJN FAVORIETE

FILM

BOEK

TV-PROGRAMMA

in oranje

voetballen

de gozees

DIT EET IK HEEL GRAAG: spienazie

EN DIT LUST IK ECHT NIET: ik lus alles

HIER BEN IK FAN VAN: AJAX, Vincent Jansen

IK RIJN HET LIEFST SAMEN OP MET:

vrienden/bammi

HIER HEB IK VOOR HET LAATST OPPERUIMD:

in de straat

AFVAL OP STRAAT VIND IK:

niet goed

MIJN HOBBY'S

sport
voetbal

DAAROM BEN IK MIKMAKKER

Omdat ik voor de natuur wil zorgen

MIJN LIEVELINGSVAK OP SCHOOL:

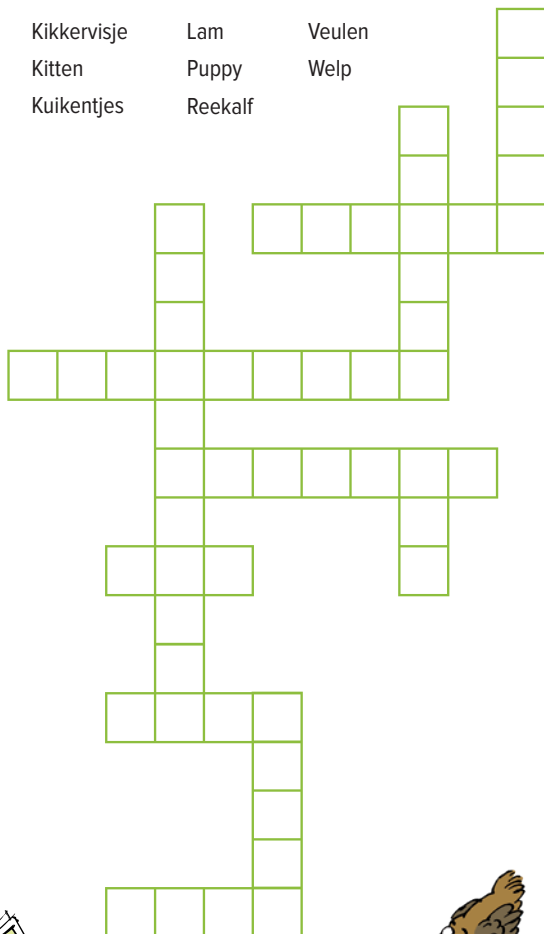
klas gang
symbool
buiten

PUZZEL

In de lente worden heel veel dieren geboren. Deze jonge dieren hebben allemaal namen. Een geboren mensje heet een 'baby', en een jonge kat een 'kitten'. Weet jij hoe andere jonge dieren heten?

Baby	Kikkervisje	Lam	Veulen
Big	Kitten	Puppy	Welp
Kalfje	Kuikentjes	Reekalf	

Vul de namen in de puzzel in. Is het gelukt? Maak dan een foto van je ingevulde puzzel en stuur die naar mikmak@oss.nl. De winnaar wint een bezoekje van de vuilniswagen op school!

De winnaar van het herfstclubblad is:
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
De oplossing was: 'Goed gedaan'.